

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

Jdeme spolu poznávat svět

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění	10
3.7	Spoluúčast rodičů.....	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4	Organizace vzdělávání.....	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu	14
5.1	Zaměření školy	14
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	15
5.3	Metody a formy vzdělávání	15
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	16
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	17
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	18
6	Vzdělávací obsah.....	19
6.1	Integrované bloky	19
6.1.1	Podzim.....	19
6.1.2	Zima.....	26
6.1.3	Jaro.....	32
6.1.4	Léto	37
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	44
7	Systém evaluace.....	45

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Jdeme spolu poznávat svět

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Brno, Milénova 14, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Milénova 14, Brno, 63800

KONTAKTY: Web: www.zsmilenova.cz

E-mail: skola@zsmilenova.cz, msloosova@zsmilenova.cz

Telefon: 775 701 706

ID datové schránky: yiaykpi

REDIZO: 600108112

IČO: 49466607

IZO: 107602997

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Jiří Křenek

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Eva Krupková, zástupce ředitele

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Brno, Městská část Brno – sever

ADRESA ZŘIZOVATELE: Bratislavská 70, 601 47 Brno

KONTAKTY: www.sever.brno.cz

Telefon: 545 542 111

E-mail: info@sever.brno.cz

ID datové schránky: cqubvxs

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2024 do 31. 8. 2026

ČÍSLO JEDNACÍ: ZS Mil 871/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2024

.....

ředitel školy
Mgr. Jiří Křenek

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy:	Kapacita školy je 125 dětí, třídy naplňujeme do počtu 24.
Počet tříd:	5
Počet pracovníků:	18 (v případě potřeby a možností je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky např. chůvy, asistenty pedagoga, školní asistenty, apod.)

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází v městské části Brno – sever v sídlišti Lesná. Součástí mateřské školy je členitá školní zahrada se vzrostlými stromy a rovněž okolí mateřské školy tvoří les a rekreační louky, což nabízí dětem celoročně dostatek přirozeného pohybu včetně sáňkování nebo bobování v zimě.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Budova mateřské školy je účelová dvoupodlažní stavba sídlištního typu s pěti třídami a celkovou kapacitou 125 dětí. Všechny třídy jsou s celodenním provozem. V budově se nachází i školní kuchyně.

Od 1. ledna 2010 je mateřská škola součástí ZŠ Milénova. Jde o plně organizovanou základní školu s kapacitou 720 žáků, která je zařazena do programu Intenzifikace sportovních středisek podporovaných MŠMT ČR a zaměřuje se na výuku volejbalu. Současně je i členem Asociace školních sportovních klubů a Asociace českých daltonských škol.

Obě budovy jsou od sebe vzdáleny cca 500 m. Naším záměrem je prohlubovat spolupráci mezi MŠ a ZŠ např. vzájemnou spoluprací učitelek (návštěvy, konzultace, požadavky), návštěvou dětí v ZŠ (prohlídka budovy, ukázková hodina v 1. třídě), využíváním bazénu, personálním zabezpečením vedení edukativně - stimulačních skupinek v MŠ a pod.

Dopravní dostupnost školy:

MHD - autobusová zastávka Loosova

Informace z historie školy:

Dne 1. 6. 1968 byl zahájen provoz spojeného zařízení jeslí a mateřské školy. V přízemí budovy byly dvě třídy jeslí a školní jídelna a v 1. patře byly 3 třídy mateřské školy. Činnost jeslí byla ukončena k 1. 3. 1991 a od školního roku 1991 - 92 byla v bývalých prostorách jeslí otevřena 4. třída mateřské školy. Druhá třída jeslí byla využívána nejdříve jako sklad CO, později jako tělocvična. V roce 2012 byla tělocvična přebudovaná opět na třídu a od 1. 2. 2012 je mateřská škola pětitřídní.

Od 1. ledna 2010 je mateřská škola součástí ZŠ Milénova. Základní škola byla první školou v Brně s vlastním krytým bazénem pro výuku plavání, po sloučení obou škol využívají bazén i děti z mateřské školy.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrozličnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí jako jsou např. námětové či pohybové hry. Každá třída je rozdělena na část s kobercem na volné hry a pohyb dětí a část se stolečky na výtvarné činnosti, a společenské, didaktické a tvořivé hry u stolečku. Do prostoru herny se denně umísťují lehátka a po odpočinku dětí se zpět uklízí. Prostor se stolečky slouží současně jako jídelna.

Mateřská škola je zabezpečena čipovým systémem.

Třídy mateřské školy jsou vybaveny vestavěnými skříněmi na hračky a pomůcky, ke kterým mají děti snadný přístup. Umyvadla, toalety i lůžka odpovídají počtu dětí a jsou bezpečné, ve třídách jsou výškově nastavitelné stoly. Všechny radiátory mají kryty.

Třídy jsou členěny do herních koutů, které dětem poskytují skvělé podmínky pro rozvoj her. Ve všech třídách je klavír, jedna třída má interaktivní tabuli. Vybavení hračkami a pomůckami odpovídá počtu i věku dětí a je podle možností doplňováno a obměňováno. Pro práci s keramikou využíváme vlastní keramickou pec.

Prostředí mateřské školy je estetické, na úpravě a výzdobě interiéru se podílí děti svými výtvary.

Mateřská škola má rozlehlou členitou zahradu, která byla v roce 2016 na náklady zřizovatele částečně zrekonstruovaná. Na financování herních prvků na zahradě se podílel Spolek rodičů Losík. Děti mají na zahradě k dispozici pískoviště, prolézačky se skluzavkou, zahradní domeček, vyvýšené záhony na pěstování zeleniny a květin, tabuli na kreslení křídami, zpevněné plochy na sportovní hry aj. V zimě využíváme svah na zahradě k bobování na sněhu.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy, ale v posledním období se zvyšuje počet dní, kdy teplota ve třídách v letním provozu přesahuje předepsanou normu. Tyto situace řešíme zvýšeným pitným režimem, pobytem dětí venku ve stínu a osvěžováním hrami s vodou.

Dalším záměrem je do konce roku 2025 realizovat výměnu oken, zateplení budovy, opravu střechy a instalaci venkovních žaluzií.

3.2 Životospráva

Stravování je zajištěno vlastní kuchyní, jídelníček je pestrý a nutričně vyvážený. Děti se učí sebeobsluže, správným stravovacím návykům a do jídla nejsou nuceny. Dopolodní svačinku si děti nabízejí postupně, podle své individuální potřeby. Mezi jednotlivými pokrmy jsou vhodné intervaly. Dodržujeme pitný režim v průběhu celého dne, při teplém počasí včetně pobytu na školní zahradě.

Je zajištěn pravidelný rytmus a řád pro organizaci činností v průběhu dne, avšak umožňuje reagovat na neplánované situace.

Pobyt venku je realizován denně formou pohybových aktivit a her na školní zahradě nebo formou vycházek do okolí mateřské školy. Vycházky umožňují pozorování dějů v přírodě i na ulici a tím navazují na témata ŠVP. V případě nevhodných povětrnostních podmínek nebo v případě špatné kvality ovzduší je pobyt venku nahrazen pohybovými aktivitami v mateřské škole.

Uspořádání života a dne v mateřské škole vychází z respektování potřeb zdravé životosprávy dítěte. Usilujeme o spojení volnosti a řádu, který je nezbytný pro zdravý vývoj dítěte předškolního věku, proto je vyvážený poměr spontánních a řízených činností.

K odpolednímu odpočinku se ukládají všechny děti. Těm, které neusnou, je nabízen klidný program.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Mezi dospělými a dětmi vládne atmosféra důvěry, podpory, spokojenosti a bezpečí. Individuálně tvoříme podmínky pro postupnou adaptaci. Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Děti mají volnost ve výběru činností, dostatek času na dokončení práce. Všechny děti mají rovnocenné postavení, do tříd jsou běžně zařazovány děti se SVP, děti jsou vedeny k toleranci a ohleduplnosti vůči ostatním.

Děti jsou spoluúčastníky tvorby pravidel chování v kolektivu. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím. Převažuje pozitivní hodnocení a empatická komunikace učitelek s dětmi. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolních dětí. Učitelky podporují děti v samostatnosti, oceňují projevy dětí.

Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevuje tolerance, ohleduplnost, vzájemná pomoc a solidarita. Učitelky se věnují vztahům mezi dětmi, nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem a tím předchází sociálně patologickým jevům u dětí.

Všechny učitelky absolvovaly vzdělávání, jehož záměrem je do konce školního roku 2024/25 zavedení formativního hodnocení do vzdělávacího procesu.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, aby mohl reagovat na aktuální potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené pohybové aktivity. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Při nástupu dětí do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Usilujeme o spojení volnosti a řádu, proto je vyvážený poměr spontánních a řízených činností. Děti jsou podněcovány k vlastní aktivitě, mají možnost účastnit se činností individuálně, ve skupinách i frontálně. Pokud děti mají potřebu osobního soukromí, mají možnost se uchýlit do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí. Pro plánované činnosti jsou vytvářeny materiální podmínky, pomůcky jsou pravidelně doplňovány.

Stanovené počty dětí ve třídě nejsou překračovány

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Je vypracován informační systém na všech úrovních:

- vnitřní informační systém (provozní a pedagogické porady, nástěnka ve sborovně, pracovní e-maily),
- komunikace mezi MŠ a ZŠ (účast na poradách užšího vedení školy, e-maily),
- komunikace mezi školou a rodiči (Lyfle, nástěnky),
- informace pro veřejnost (webové stránky školy).

Řízením mateřské školy je pověřena zástupkyně ředitele školy, která absolvovala Funkční studium pro vedoucí pracovníky ve školství. U zaměstnanců je samozřejmá participace na rozhodování o důležitých otázkách, které se týkají chodu školy i výchovně-vzdělávací práce.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční a využívá zpětnou vazbu. Zástupkyně ředitele vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje:

- se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy (MMB, ÚMČ Brno-sever, OSPOD aj.),
- se Základní školou Milénova 14, jejíž jsme součástí,
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno (pracoviště Kohoutova),
- s CVČ Lužánky (pracoviště Milénova),
- se školským zařízením pro environmentální vzdělávání Lipka (pracoviště Jezírko),
- s kulturním střediskem Omega.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický sbor školy tvoří 10 učitelek s potřebnou kvalifikací. Personální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program. Podle aktuální situace doplňujeme personál dalšími pracovníky (školní asistent, asistent pedagoga, nepedagogický pracovník k dětem mladším tří let aj.).

Nepedagogický personál tvoří tři provozní pracovnice a pět pracovníků školní kuchyně.

Všechny učitelky mají zájem o svůj profesní růst a aktivně se účastní dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ředitel školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální péče o děti. Je zajištěno překrývání pedagogické činnosti učitelů ve třídě. Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami výchovy a vzdělávání.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra, vstřícnost a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost.

Při mateřské škole pracuje Losík - spolek rodičů při ZŠ a MŠ Milénova 14, Brno. Spolek usiluje o vytváření pozitivní a inspirativní spolupráce zákonných zástupců dětí a zaměstnanců mateřské školy, předkládá vedení MŠ náměty a připomínky rodičů a podílí se na jejich vyřizování. Dále přispívá mateřské škole dobrovolnou pomocí, materiálními a finančními prostředky ke zlepšení prostředí v MŠ a vyhledává možnosti získávání finančních prostředků z externích zdrojů (dary, sponzoring).

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP, dvě třídy v přízemí mají bezbariérový přístup. Mateřská škola obstarává didaktické a kompenzační pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte. Je-li ve třídě dítě se SVP, je v souladu s právními předpisy snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření pracuje ve třídě asistent pedagoga.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožňují dítěti rozvíjet jeho talent. Materiál, knihy a pomůcky na rozvoj kognitivních schopností dětí jsou průběžně doplňovány.

Dětem, které v průběhu vzdělávání projevují známky nadání, věnují učitelky zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. Jde především o individuální přístup, podávání podrobnějších informací, předkládání náročnějších úkolů atd.

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Vzhledem k nerovnoměrnému vývoji předškolních dětí je pro učitelku obtížné odlišit nadání od zrychleného vývoje, proto doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. V situacích, kdy se jedná o velmi výrazné nadání, zpracováváme PLPP a úzce spolupracujeme s rodiči.

Pro zkvalitnění práce s nadanými dětmi plánujeme prohloubit kompetence pedagogů v oblasti identifikace nadání u předškolních dětí, především formou samostudia a DVPP.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté děti jsou přijímány do mateřské školy výjimečně a jsou zařazovány do věkově heterogenních tříd. Dětem jsou vytvářeny podmínky pro adaptaci ve spolupráci s rodinou, je jim umožněno používání pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí (plyšák, polštářek aj.), jsou jim předkládány pouze hračky bezpečné a věkově přiměřené, v rámci možností individuálně přizpůsobujeme denní režim. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dvouletým dětem prostor pro volný pohyb a hru.

Mateřská škola je vybavena nášlapnými odpadkovými koši s krytem na použité pleny a přebalovacími podložkami. Šatna je vybavena dostatečným prostorem pro náhradní oblečení.

Učitelky dvouleté děti pozitivně přijímají a uplatňují k nim laskavý přístup.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola má pět tříd s celodenním provozem:

1. třída	Slůňátka
2. třída	Koťátka
3. třída	Motýlci
4. třída	Berušky
5. třída	Sluníčka

Ve třech třídách pracujeme s věkově smíšenými skupinami dětí, do třídy Slůňátek a Berušek jsou zařazovány děti s odloženou školní docházkou a děti předškolní.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Při rozdělování dětí do tříd jsou podle možností respektovány sourozenecké dvojice, přátelské vztahy mezi dětmi či přání rodičů.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

V každé třídě pracují 2 učitelky – jedna na ranní směnu a jedna na odpolední směnu. Jejich působení ve třídě se překrývá zpravidla od 10,00 do 13,00 hodin. Při souběžném působení obou učitelek probíhá oblékání dětí, pobyt venku, hygiena, oběd, ukládání dětí k odpolednímu odpočinku a vydávání dětí, které odchází po obědě domů, rodičům.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Mateřská škola využívá elektronický zápis řízený Magistrátem města Brna, který zveřejňuje termín zápisu i kritéria přijímání na webových stránkách zapisdoms.brno.cz.

Pravidla organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce, který pro své dítě zvolil individuální vzdělávání je povinen písemně toto oznámit řediteli školy 3 měsíce před začátkem školního roku nebo v průběhu školního roku.

Toto oznámení musí obsahovat:

- jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu,
- období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
- důvody pro individuální vzdělávání.

Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech, které vychází z RVP PV (dále jen „ověření“). Způsob a termíny ověření:

- Ověření se uskuteční první listopadový týden po domluvě zákonných zástupců a mateřské školy na konkrétním dni. Náhradní termín je stanoven na poslední listopadový týden po domluvě zákonných zástupců a mateřské školy na konkrétním dni.
- Zákonný zástupce přivede dítě do mateřské školy v 8,30 hodin, kdy je stanoven začátek povinného předškolního vzdělávání. Učitelka mateřské školy zapojí dítě do spontánních i řízených činností. Ověřování bude probíhat převážně metodou pozorování a individuálního přístupu.
- Ověřování ukončí učitelka mateřské školy podle potřeby s ohledem na zájem dítěte o pobyt v mateřské škole, nejpozději ve 12,00 hodin.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Vzdělávací program má všeobecný charakter a nehlásí se k žádnému konkrétnímu modelu. Přesto jsme se v něm zaměřili na dvě oblasti působení, které chceme ve výchovně vzdělávacím procesu důsledně podporovat.

1. environmentální vzdělávání: Při volbě této oblasti jsme vycházeli přímo z prostředí i okolí naší mateřské školy. Jsme sice sídlištní škola, ale na rozdíl od jiných máme přírodu vedle sebe. Chceme dětem vštípit lásku k přírodě, učit je pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, osvojovat si návyky aktivního odpovědného přístupu k životnímu prostředí v každodenním životě. Mateřská škola je zařazena do celostátní sítě Mrkvička a snaží se o zařazování environmentální výchovy do celkového života MŠ, např. využívání výukových programů na pracovištích Lipky, soutěže ve sběru tříděného odpadu apod. V maximální míře využíváme přímých kontaktů dětí s přírodou, aby vzdělávání probíhalo na základě vlastních prožitků.

Podporujeme ovlivňování emocionální stránky osobnosti dítěte. Vedeme děti ke kladným postojům ke svému okolí, kamarádům, rodičům, ale taky k sobě samému – chránit si své zdraví a získat praktické dovednosti chránící zdraví. Důležitým předpokladem je příklad dospělých, který děti přirozeně napodobují.

2. logopedická prevence: Úroveň řečových schopností je jedním z důležitých znaků psychické a fyzické zralosti dítěte při jeho nástupu do základní školy. Přesto je narušená komunikační schopnost častým důvodem odkladu školní docházky. Proto je našim dalším cílem poskytovat preventivní logopedickou péči, a tím předcházet poruchám komunikačních schopností, které mohou ovlivnit rozvoj celé osobnosti dítěte.

Pedagogickým záměrem preventivní logopedické péče je rozvíjet komunikativní kompetence a předčtenářskou gramotnost dětí, podchytit děti s logopedickými vadami či jinak narušenou komunikační schopností, ovlivňovat kvalitu řeči i výslovnost dětí a ve spolupráci s rodiči a s odborníky pomoci těmto dětem.

Činnosti logopedické prevence prolínají celou výchovně-vzdělávací prací v mateřské škole. Jsou zařazovány denně při spontánních nebo řízených činnostech formou didaktických her zaměřených na rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování, paměti atd., dále formou dechových, hlasových, artikulačních, motorických cvičení, rozvíjením fonemického sluchu, dramatizací, přednesem, poslechem a reprodukcí textu, ale i mluvním vzorem pedagogů.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Záměrem mateřské školy je, aby byla místem jistoty, bezpečí, vzájemného porozumění, pozitivních mezilidských vztahů, kde se každému dítěti dostane ocenění, podpory a péče, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje, aby tak z mateřské školy odcházelo dítě, které má zájem dál se učit, naslouchat a objevovat, i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

Dlouhodobé cíle:

- Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy, city a vůli cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností.
- Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebe obslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu.
- Podporovat rozvoj sociálně-kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty, utvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

V pedagogickém procesu v mateřské škole využíváme různých organizačních forem vzdělávání, které umožňují dosáhnout žadoucího vzdělávacího výsledku. Hlavní formou činnosti dítěte v předškolním období je hra, která je využívána zpravidla při spontánních činnostech. Jako nejpřirozenější aktivitu dětí v předškolním věku využíváme formu hry i při činnostech vzdělávacích, např. hry založené na přímých zážitcích, hry pohybové, společenské, konstruktivní a další. Při těchto hrách děti využívají kooperativní činnosti a učí se dodržovat pravidla (kompetence komunikativní, sociální, činnostní a občanské).

Často využívanou formou je komunitní, diskuzní a výukový kruh. Tato forma je využívána při motivačním úvodu do probíraných tematických bloků, při logopedických chvilkách apod. (kompetence komunikativní, k učení). Dalšími organizačními formami je individuální práce s dětmi a práce ve skupinách, které jsou využívány např. při výtvarných činnostech, grafomotorických cvičeních atd.

Metody vzdělávání:

Výběr metody vždy závisí na didaktickém cíli. Základní slovní metody (vyprávění, vysvětlování, rozhovory aj.) doplňují metody názorné jako je pozorování nebo nápodoba (např. při spontánním sociálním učení) a praktické činnosti (např. při prožitkovém učení), které rozvíjí u dětí schopnost spolupráce a řešení problémů. Tyto metody uplatňujeme při situačním učení, kdy využíváme k učení konkrétních navozených či náhodných situací (např. při pobytu venku), díky nimž děti lépe porozumí životním souvislostem.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme podpůrná opatření. Pokud stačí podpůrná opatření 1. stupně, poskytujeme je dětem bez PLPP. Podpůrná opatření od 2. stupně zpracováváme v plánu pedagogické podpory podle níže uvedených pravidel:

- PLPP se zpracovává pro dítě od 2. stupně podpůrných opatření,
- na vypracování PLPP spolupracují učitelky, které mají dítě se SVP ve své třídě,
- PLPP má písemnou podobu na předepsaném formuláři, obsahuje popis obtíží, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učiteli s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností a návyků,
- učitel zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte, informuje zákonné zástupce a po zpracování PLPP s ním zákonné zástupce seznámí s PLPP jsou seznámeny všechny učitelky,
- PLPP se vyhodnotí do 3 měsíců od zahájení podpůrných opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP nadaného dítěte

Učitelky zpracovávají pedagogickou diagnostiku každého dítěte, pozorují jejich chování i zájmy, uplatňují individuální přístup ve vzdělávání. Dětem, které v průběhu vzdělávání projevují známky nadání, věnují učitelky zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, postupujeme podle níže uvedených pravidel:

- v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči zpracováváme PLPP,
- pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení,
- do doby, než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně zpracováváme na základě doporučení školského poradenského pracoviště individuální vzdělávací plán. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- IVP zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce dítěte,
- IVP vychází ze školního vzdělávacího programu,
- obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem,
- naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP mimořádně nadaného dítěte

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let sledujeme stejné vzdělávací cíle a záměry, jako u dětí starších. Učitelky však volí takový výchovně vzdělávací přístup, který akceptuje specifika související s úrovní vývoje dvouletého dítěte:

- přizpůsobený adaptační režim,
- srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jednání,
- vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně,
- časté opakování činností,
- pravidelný denní režim, pravidelné rituály,
- střídání nabídky činností,
- trénování návyků a praktických dovedností,
- dostatek času na realizování činností, včetně převlékání a stravování,
- hodně prostoru pro volné hry,
- více klidu (prostor k odpočinku během dne).

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Postup při zajišťování průběhu vzdělávání:

1. **Pedagogické zajištění** – pokud máme v týmu pedagoga se zkušenostmi v dané problematice, podělí se s učitelským týmem o své zkušenosti a tipy dobré praxe, je hlavní osobou při komunikaci s rodiči. Učitelky si vyhledávají informace o zemi, ze které dítě pochází.
2. **Zajištění odborné pomoci** - v případě potřeby se obracíme s žádostí o odbornou pomoc na PPP a SPC; popř. integrační centra.
3. **Přizpůsobení prostředí a vybavení MŠ** - připravíme děti na nově přichozícího předem. Vysvětlujeme situaci, v jaké se dítě s OMJ nachází. Důležitou součástí je také vybavenost herním a didaktickým materiálem, např. časopisy a knihy ve více jazycích – srovnávání odlišnosti stejných pohádek v různých jazycích, kontakt s jiným typem písma, např. napodobování čínských znaků pro rozvoj grafomotoriky.
4. **Zajištění komunikace** - komunikační kartičky, které se využívají pro komunikaci s dětmi s autismem, využívání názornosti, např. obrázkový denní režim, přizpůsobení jazykového projevu (hlasitost, stručnost, neverbální prostředky komunikace, ověřování porozumění)

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Podzim

Název integrovaného bloku	Podzim
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem integrovaného bloku je především seznámení dětí s chodem mateřské školy a konkrétní třídy, s jejím prostředím a režimem dne. Děti se učí přiměřené komunikaci s vrstevníky i paní učitelkou. Dalším důležitým aspektem bloku je obeznámit děti se střídáním ročních období, se změnami počasí, s konkrétnějšími poznatky o podzimu, poznávání barev, chutí a vůní s ním souvisejících.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Co mě čeká ve školce Budeme si spolu hrát, učím se být kamarád Kde najdeme vitamíny Hrajeme si s podzimem Počasí se na nás mračí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
	dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
získání relativní citové samostatnosti		odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
<p>dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>rozvoj kooperativních dovedností</p> <p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p> <p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti rozhodovat o svých činnostech ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p> <p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p> <p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj</p>	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.1.2 Zima

Název integrovaného bloku	Zima
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem integrovaného bloku je seznamovat děti s lidovými zvyky a tradicemi vánočních svátků s využitím prózy, poezie, hudebních, pohybových i výtvarných činností. Podporovat v dětech zájem o čtený a vypravovaný projev, zájem o knihy i dramatizaci, rozvíjet předčtenářskou gramotnost. Pojmenovat a poznat části těla, mít povědomí o tom, co našemu tělu škodí, a naopak prospívá. Vnímat rozmanitý a opakující se řád přírody, charakterizovat zimu několika typickými znaky, mít povědomí o zimních sportech. Radovat se ze slavnosti karnevalu a spolupodílet se na výzdobě třídy i mateřské školy.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Adventní čas nastává Kamarádka pohádka Poznáváme naše tělo Zimní radování, zdravé sportování Připravujeme karneval

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p> <p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>	<p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p>
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu,	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost		<p>pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p>
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase sledovat očima zleva doprava sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinností přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními zorganizovat hru
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

6.1.3 Jaro

Název integrovaného bloku	Jaro
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem integrovaného bloku je seznámit děti s příchodem jara, vnímat a pozorovat přirozené změny v přírodě, dokázat se přizpůsobit proměnlivému počasí. Osvojit si poznatky o růstu a péči o rostliny i potřebné ochraně přírody. Rozšířit povědomí o různých druzích zvířat, jejich mláďatech, přirozeném prostředí a potravě. Seznamovat se s tradicemi a zvyky Velikonočních svátků, ctít tyto svátky. Slavit svátek maminek, rozpoznat členy své rodiny, upevňovat vztahy v rodině.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Když jaro zaťuká Hody, hody, doprovody Popřejeme maminkám Říše zvířátek

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímá si změn a dění v nejbližším okolí
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané rozvoj kooperativních dovedností	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) spolupracovat s ostatními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	získání relativní citové samostatnosti rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	rozhodovat o svých činnostech uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit</p>
<p>chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
<p>uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu</p>	<p>ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>

6.1.4 Léto

Název integrovaného bloku	Léto
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem integrovaného bloku je seznamovat děti se světem lidí, vnímat, že svět má svůj řád, mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, zvyků a tradic. Podporovat v dětech pozitivní vztah k místu a prostředí ve kterém žijí. Znat základní pravidla bezpečnosti, mít povědomí o tom, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Všechny děti mají svátek Moje vlast, moje město Čím pojedu na prázdniny Loučíme se spolu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno domluvit se slovy i gesty, improvizovat
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného projevat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího) vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p>
		<p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p>
		<p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
		<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem zachovávat správné držení těla
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření základů pro práci s informacemi	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech být citlivě ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj schopnosti sebeovládání	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program je dokladem plánované práce, a proto by měl být vytvářen ve spolupráci učitelek ve třídě. Východiskem pro tvorbu TVP je Školní vzdělávací program. V souladu s ním učitelka vytváří TVP tak, aby odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy. K vypracování TVP mohou učitelky využívat připravené formuláře. Třídní vzdělávací program se připravuje průběžně a operativně se dotváří a upravuje s ohledem na výsledky ve vzdělávání, na individuální potřeby a zájmy dětí. Proto není povinností učitelky veškerou plánovanou vzdělávací nabídku realizovat. Také časová dotace na konkrétní blok je orientační a může být zkrácena či navýšena.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Zajistit soulad ŠVP s RVP	podpora systému InspIS	1.9.2023 - 26. 8. 2024	Pověřený pedagogický tým
Pedagogické vedení školy	Zajistit kvalitní podmínky ve vzdělávání	evaluační dotazníky (Scio, Mapa školy)	1x za 4 roky	Ředitel školy
Kvalita pedagogického sboru	Zkvalitňovat práci učitelů	Hospitace a jejich rozbor	Dle plánu	Zástupkyně ŘŠ
		DVPP	Dle plánu	Učitelky
Podmínky vzdělávání	Zhodnotit a zlepšit věcné podmínky	Komunikace se zřizovatelem	Do konce roku 2026	Ředitel školy
	Zhodnotit psychosociální podmínky a životosprávu	Komunikace s vedoucí ŠJ, zpětná vazba	1x za měsíc	Zástupkyně ŘŠ
	Zhodnotit řízení MŠ -funkčnost informačního systému, participace na rozhodování, plánování	Dotazník pro zaměstnance	červen	Zástupkyně ŘŠ
	Zajistit kvalifikovaný pedagogický i nepedagogický personál	Výběrová řízení a pracovní pohovory, vzdělávání zaměstnanců	V případě potřeby	Zástupkyně ŘŠ Zaměstnanci MŠ
	Ověřit efektivitu spolupráce a zapojení rodičů do činností MŠ	Společné akce, hovorové hodiny, komunikace a foto na Lyfle	Závěr školního roku	Zástupkyně ŘŠ
	Zhodnotit podmínky pro vzdělávání dětí se SVP	Náhledy ve třídě Vyhodnocení PO Hodnocení na pedagogické radě	průběžně 1x za rok 2x za rok	Zástupkyně ŘŠ Učitelky Učitelky
Vzdělávání	Zajistit kvalitní zpracování a realizaci obsahu vzdělávání	Spolupráce, konzultace a kontrola při zpracovávání TVP	Průběžně	Učitelky
		Hodnocení třídy na pedagogické radě	2x za rok	Učitelky
Vzdělávací výsledky	Využívat výsledky ve vzdělávání k dalšímu rozvoji dětí, pracovat se zpětnou vazbou	Evaluace integrovaných bloků	Na konci int. bloku	Učitelky
		Pedagogická diagnostika iSophi	Říjen - leden	Učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Nastavovat účinná PO dětem se SVP	Vyhodnocení PLPP, IVP	1x za 3 měsíce, pololetně	Učitelky

